

zaterdag

21.04.12 —

CLEMENS 500

zondag

22.04.12

Concertgebouw

CONCERTGEBOUW BRUGGE

CONTEXTOVERZICHT

zaterdag

21.04.2012

REQUIEM: TOONMOMENT

Amateurkoorzangers presenteren het resultaat van de polyfoniedag rond het *Requiem* van Clemens non Papa onder de deskundige leiding van dirigent en docent Ignace Thevelein en musicoloog Simon Van Damme.

Den C. xxx. psalm. Dominus non est exaltatum. Naer die wyse.
Het voer een sceepken ouer rijn, het hadde gbeladē vroukens

Mijn heere en ic verheuen niet o Heer wilt hoort na myn liete Myn oghē niet en rafin,
rafin Rycht waer ick op gheklafin
Ick niet en ghinc in diegen svaer
in wonderlycheden, dat ic clere,
meer dan ick conde gronden, gronden,
en heb ick onderwonden.
Oghelyck ten hinc dat ic ghehoent,
en wulde me op sijn mieter deen,
siet ic myn sel gheuaren, waren
o Heer wilt my bewaren.
Ist dat ick niet en gheselde elcyn
al van my seluen (dat ic pleyn)
maer heb myn sel verheuen, beuen
ben ick gheleyck ghekleuen.
Astruonden, lipen sander ont.
moet l'fcael siet d'ligent.
Van na toe allen tiden, tiden
moet hy in god verbliden.

Souterliedekens

zondag

22.04.2012

BEIAARDCONCERT

Frank Deleu, stadsbeiaardier van Brugge, speelt muziek van tijdgenoten van Jacobus Clemens non Papa op het carillon van het belfort. De stadsmuziek van Clemens' uitgever Tielman Susato staat hierbij centraal.

SOULERLIEDEKENS: TOONMOMENT

De academies van Diksmuide, Ieper en Brugge vroegen een aantal componisten om de *Souterliedekens* van Clemens non Papa te hercomponeren. Leerlingen en leerkrachten van deze academies voeren een selectie uit deze nieuwe *Souterliedekens* uit.

Componisten:

Felix Vermeirsch, Myrthe van de Weetering, Benjamien Lycke, Gilbert Huybens, Hans Aerts, Luc Bataillie, Wim Berteloot, Irma Bilbao, Erika Budai, Petra Vermote, Toon Daems, David Anne, Derek de Blauwe, Jan den Boer, Frank Debruyne, Koen Dejonghe, Dirk Dekker, Mathieu Polak, Simon De Poorter, Wim Dirriwachter, Renilde Duif, Dirk Blockeel, Ludo Geloen, Marianne Hof, Jan Huylebroeck, Robert Loeber, Jacques Maassen, Marc Matthys, Fons Mommers, Kris Oelbrandt, Ernst Oosterveld, Luc Ponet, Lucien Posman, Stephen Rothman, Geert Schoonbeek de Vlaming, Kees Schoonenbeek, Johan Sluys, Jo Sporck, Joost Van Balkom, Stephane Vande Ginste, Ton van der Valk, Bart Vandewege, Stefaan Vanheertum, Bart Van Herck, Maarten Van Ingelgem, Hendrik de Regt, Andries van Rossem, Margriet Verbeek, Bart Vermeirsch, Petra Vermote, Bart Verstraeten, Joop Voorn

WEEKENDOVERZICHT

zaterdag

21.04.2012

18.00 / STUDIO 1

REQUIEM: TOONMOMENT

Polyfoniedag voor amateurkoorzangers

19.15 / CONCERTZAAL

Inleiding door Ignace Bossuyt

20.00 / CONCERTZAAL

CAPILLA FLAMENCA & LA CACCIA

Clemens non Papa: priester & bon vivant

zondag

22.04.2012

11.00 / EXTRA MUROS: BELFORT

BEIAARDCONCERT

Frank Deleu

14.00 / KAMERMUZIEKZAAL

JACOBUS CLEMENS NON PAPA

Lezing door Ignace Bossuyt

15.00 / CONCERTZAAL

SOULERLIEDEKENS: TOONMOMENT

Door leerlingen van de academies van Diksmuide, Ieper en Brugge

17.00 / CONCERTZAAL SCÈNE

CAPPELLA PRATENSIS & JOSHUA RIFKIN

Clemens non Papa: Brugge en verder

www.clemens500.be

in samenwerking met de steden Diksmuide, Ieper en Brugge, Huis van de Polyfonie, AMUZ, Illustre Lieve Vrouwe Broederschap 's Hertogenbosch, 30CC en CLEMENS500

Capilla Flamenca & La Caccia Clemens non Papa: priester & bon vivant

zaterdag 21 april 2012
20.00 / CONCERTZAAL

—

Capilla Flamenca:
Marnix De Cat: contratenor
Tore Denys: tenor
Lieven Termont: bariton
Dirk Snellings: bas
Jan van Outryve: luit

La Caccia:
Patrick Denecker: pommer
& blokfluit
Mirella Ruigrok: pommer &
dulciaan
Eva Godard: cornetto
Christian Braun: trombone
Dani Pelagatti: pommer,
schalmei & dulciaan
Bernhard Stilz: dulciaan

—

Jacobus Clemens non Papa
Deus in adjutorium

Jacobus Vaet
Continuo lacrimas

Jacobus Clemens non Papa
Si mors dissolvit

Anoniem
Amy helas

Sandrin (Pierre Regnault)
Elas amy

Jacobus Clemens non Papa
Adieu delices de mon coeur
God es mijn licht

Jacobus Clemens non Papa
& **Elias Nicolaus Ammerbach**
God es mijn licht à 4

Jacobus Flori
Godt es mijn licht

Jacobus Clemens non Papa
Domine quando veneris

Enríquez de Valderrábano
Fantasia I
Sonetto

Fantasia II

Jacobus Clemens non Papa
Een Venus schoon

Thomas Crecquillon
Dedens
Tournay à 4

Jacobus Clemens non Papa
Forbons
Te schepe waert à 4
De lustelijcke mey

Suite naar **Sebastian Vredeman**
Sloef, sloef waer hebdi gheweest
Het sadt een schipperken op zijn schip
Meisken, wildi v[echten?]

Jacobus Clemens non Papa
Frisque et gaillard

Jacobus Clemens non Papa
& **Giovanni Bassano**
Frisque et gaillard

Jacobus Clemens non Papa
La la maistre Pierre
Iuuons beau jeu

Paulus Baronus
Fantasia

Jacobus Clemens non Papa
Canon a ronde

Thomas Crecquillon
Oncques amour me fut

Jacobus Clemens non Papa
Jubilate Deo

Meesterlijke polyfonie van Clemens non Papa en zijn tijd

Een componist die geen paus was ('non Papa') behoort uiteraard niet tot de uitzonderingen, maar dat iemand met die naam door het leven ging, is merkwaardig. Clemens non Papa: onder die naam is de Vlaamse componist Jacques Clement of Jacobus Clemens bekend. Wellicht was deze bijnaam een grap die zijn ietwat liederlijke leven op de korrel nam: hij was naar verluidt geen toonbeeld van deugdzaamheid en dus zeker niet het ideaal dat – al dan niet terecht – verbonden was met het pausdom. Een document uit 1553 noemt Clemens expliciet 'un grant ivrogne' en een 'mal vivant': een verstokte dronkaard die, als priester, een verre van hoogstaand moreel leven leidde. Zijn levenswandel heeft wel sporen nagelaten in zijn onstabiele carrière, maar geen negatieve invloed gehad op zijn faam als componist.

Biografische gegevens over Clemens zijn schaars, maar wat bekend is, lijkt erop te wijzen dat hij exclusief in de Nederlanden actief is geweest en dat hij niet, zoals veel tijdgenoten, in het buitenland zijn muzikale carrière uitbouwde (zoals Adriaan Willaert in Venetië). Clemens werd vermoedelijk geboren omstreeks 1505-10. In 1544-45 was hij gedurende een jaar verbonden als zangmeester aan de Sint-Donaaskerk in Brugge. Nadien trad hij in dienst van Philippe de Croÿ, hertog van Aarschot en een van de generaals van Keizer Karel V. In 1550 was hij enige tijd als 'sanger ende componist' in dienst van de Illustere Lieve Vrouwe Broederschap in 's-Hertogenbosch. Enkele composities ter ere van de heilige Martinus, patroonheilige van leper, wijzen wellicht op een relatie met die stad. Ook met de stad Leiden onderhield hij blijkbaar goede contacten.

Clemens overleed in 1555 of 1556.
Jacobus Vaet (ca. 1529-1567), de Vlaamse

kapelmeester van aartshertog en later keizer Maximiliaan II, componeerde een treurmotet op zijn overlijden, dat in 1558 werd gepubliceerd (*Continuo lacrimas*). Volgens een publicatie van Sanderus uit 1644 werd Clemens begraven in Diksmuide. Postuum werd hij geëerd door de twee Vlaamse toonaangevende muzikuitgevers: Tielman Susato gaf in 1556-57 in Antwerpen de *Souterliedekens* uit, driestemmige zettingen van alle 150 psalmen in het Nederlands. De Leuvense drukker Pierre Phalèse begon op hetzelfde tijdstip met de uitgave van alle religieuze werken van Clemens, eerst de missen, gevolgd door de motetten. In totaal gaf Phalèse meer dan 200 werken van Clemens uit.

Uit deze publicaties blijkt de intense productiviteit van Clemens, niet alleen in geestelijke genres, maar evenzeer op het vlak van het profane meerstemmige lied, vooral het Franse chanson. Samen met Nicolas Gombert en Thomas Crecquillon (ca. 1505/15-1557) behoort hij tot een strekking binnen de vierde generatie van de polyfonisten uit de Nederlanden die zich vooral toelegde op de consequente toepassing van het imitatieprincipe. Hierbij begint een compositie met een imitatieve inzet in alle stemmen, een principe dat heel het werk door streng geldig blijft, telkens op nieuwe thema's op achtereenvolgende tekstfragmenten. Het resultaat is een complex stemmenweefsel met een gelijkmatige muzikale stroom, zonder felle contrasten of plotse onderbrekingen. Clemens volgt echter geregeld ook een tweede tendens die in die periode opgang maakte, namelijk een verhoogde aandacht voor de tekstexpressie: geregeld wordt de consequent doorgevoerde imitatie doorbroken met meer gedeclameerde passages. Ook bepaalde melodische of harmonische wendingen

Cappella Pratensis & Joshua Rifkin Clemens non Papa: Brugge en verder

staan in functie van de weergave van de tekstinhoud, zoals de halve toon als uiting van negatieve gevoelens, bijvoorbeeld bij de inzet 'Si mors dissolvit', een reflectie op de dood. Clemens was in dit opzicht een pionier die de sterk expressief en emotioneel geladen muziek van Orlandus Lassus voorbereidde, vooral op het gebied van het Latijnse motet.

Clemens' wereldlijke liederen, net als die van zijn tijdgenoot Thomas Crequillon, vertellen een gevarieerd verhaal, gaande van reflectieve, melancholische chansons (*Adieu delices de mon coeur*) over drinkliederen (*La la maistre Pierre, luuons beau jeu*) tot ondeugende erotische anekdotes (*Frisque et gaillard*). Afhankelijk van de tekst wisselt de stilistische aanpak van rustig-vloeiende polyfonie tot pittige, bijna gesproken ritmen. In het verlengde van dit Franse repertoire liggen de Nederlandstalige liederen van Clemens, verfijnde pareltjes, alweer op zeer wisselende teksten (*Een Venus schoon, Te schepe waert, De lustelijcke mey*).

Clemens' faam blijft echter grotendeels verbonden met de *Souterliedekens*, stichtelijke huismuziek voor een beperkte bezetting van drie stemmen. Zij danken hun bekendheid aan het feit dat Clemens de meeste van deze psalmliederen baseert op bestaande volksliederen. Zo weerklinkt in de psalm *God es myn licht* het lied *Ick weet een vrouken amourens*. De praktijk om wereldlijke melodieën te verwerken in geestelijke polyfonie (parodiëren) was toen een veel beoefende kunst, ook bij het schrijven van missen.

Volksliederen gaven ook vaak aanleiding tot bewerkingen voor instrumenten, zoals bij Sebastian Vredeman, een Vlaming uit Mechelen die vanaf 1586 in Leiden actief was. Evenzeer ingeburgerd was de instrumentale

uitvoering van oorspronkelijk vocale werken, die ook vaak het voorwerp waren van instrumentale arrangementen, hetzij voor klavier (bij Nikolaus Ammerbach, ca. 1530-1597) of voor een blaasinstrument (bij Giovanni Bassano, ca. 1560/61-1617). De zelfstandige instrumentale muziek, die dus niet gebaseerd was op bewerkingen van vocale originelen, bestond uit dansen en vrije vormen, zoals de fantasia. Deze laatste kan zowel imitatief-polyfoon als eerder improvisatorisch zijn. De Leuvense drukker Pierre Phalèse gaf naast vocale werken vooral ook luitmuziek uit, onder meer van de Spanjaard Enrique de Valderrábano (actief rond 1547) en de Italiaan Paulus Baronus, in uitgaven van 1552 en 1553. Deze bundels bevatten ook bewerkingen voor luit van chansons van Clemens. De talrijke muziekuitgaven van die tijd zijn onbetwiste getuigenissen van het internationale karakter van de polyfonie, die toen nog steeds werd gedomineerd door de componisten uit de Nederlanden. Clemens non Papa is er alvast een briljante exponent van.

Ignace Bossuyt

zondag 22.04.12
17.00 / CONCERTZAAL

—

Cappella Pratensis: vocaal ensemble
Stratton Bull: artistiek leider
Joshua Rifkin: dirigent

Stratton Bull & Andrew Hallock: superius
Christopher Kale & Lior Leibovici: contratenor
Olivier Berten: tenor
Lionel Meunier & Pieter Stas: bassus

met dank aan Joshua Rifkin, Els De Keyser en Grantley McDonald

—

Anoniem
Gaude lux Donatiane (reconstructie: Joshua Rifkin)

Jacobus Clemens non Papa (ca.1510-15-ca.1555/6)
Missa Gaude lux Donatiane (Leuven, 1570)
- Kyrie
- Gloria

Carole magnus eras (Wittenberg/Regensburg, 1557-9)

Missa Gaude lux Donatiane
- Credo

O quam moesta dies (Leuven, 1554)

Missa Gaude lux Donatiane
- Sanctus

Ego flos campi (Leuven, 1555)

Missa Gaude lux Donatiane
- Agnus Dei

Hic est vere martyr (Leuven, 1559)

VOX

Jacobus Clemens non Papa: een leven in muziek

Josquin des Prez heeft – net zoals Beethoven en Wagner dat eeuwen later zouden doen – lange schaduwen geworpen over zijn tijdgenoten en opvolgers. Een van de ‘post-Josquin’-componisten die verstrikt raakten in de nevelen van de tijd, was Jacob Clement, vandaag beter bekend onder zijn ietwat zonderlinge *nom de plume*, Clemens non Papa.

Om Clemens weer tot leven te wekken door de luisteraar een specifieke context voor zijn oeuvre aan te reiken, en zo misschien wel de juiste omstandigheden te creëren voor die gewenning van het oor, presenteert dit concertprogramma een aantal werken met directe linken naar plaatsen, personen en momenten uit het leven van de componist. Daarbij loopt de *Missa Gaude lux Donatiane*, een 5-stemmige mis (met 6-stemmig *Agnus Dei*) gebaseerd op een motet ter ere van de patroonheilige van Brugge, als een rode draad doorheen het concert. Brugge was de stad waar Clemens tussen 1544 en 1545 als succentor van de Sint-Donaaskathedraal was aangesteld. Het motet dat als uitgangspunt diende voor de *Missa* is niet overgeleverd, maar Joshua Rifkin zorgde voor een imaginaire reconstructie, met als bouwstenen steeds terugkerende motieven en polyfone segmenten uit de mis. Als tekst gebruikte hij de woorden van de middeleeuwse hymne die het materiaal voor het motet blijkt te hebben geleverd. Het resultaat van dat alles is te beluisteren in dit concert: een moderne wereldpremière!

Clemens’ betrekking aan de Brugse kathedraal was zijn eerste bekende positie als musicus; archiefstukken tonen aan dat hij een toelatingsproef had moeten afleggen, wat doet vermoeden dat de toen zowat 30 jaar oude componist nog geen algemene bekendheid genoot. Het feit dat zijn

composities kort daarna gedrukt werden in Leuven (Phalèse) en Antwerpen (Susato), toont aan dat zijn reputatie in die periode wel een hoge vlucht heeft genomen. De jonge componist had duidelijk zijn eigen stem gevonden aan de kathedraal, toen de belangrijkste instelling voor religieuze muziek van de stad en – bij uitbreiding – van de Nederlanden. Niet lang daarna, zo lijkt het, werd Clemens kapelmeester bij hertog Philippe de Croÿ, een van de naaste adviseurs van keizer Karel. Het is waarschijnlijk deze connectie die ervoor gezorgd heeft dat Clemens diverse gelegenheidsmotetten voor de keizer geschreven heeft, waaronder het monumentale *Carole magnus eras*. De tekst van dit werk is (uiteraard) vleidend en eindigt met een knipooog naar Karels persoonlijke motto ‘Plus ultra’ in een passage die de uitgestrektheid van diens weidse koninkrijk beschrijft.

Bij het overlijden van Philippe de Croÿ in 1549 componeerde Clemens de klaagzang *O quam moesta dies*. Hierin weet hij de passende toon te treffen voor een tekst die gedrenkt is in tranen, met een erg plechtige zetting van de woorden ‘rust in vrede’ tot slot. Clemens had zelf overigens meer dan één reden om Philippes overlijden te betreuren: de zoon van de hertog zou de muziekkapel ontbinden en Clemens ondervond heel wat moeilijkheden om een nieuwe functie te bemachtigen. En toen de aartshertog van Oostenrijk naar de Croÿ junior schreef met de bedoeling Clemens een aanstelling aan te bieden, kreeg deze de aanbeveling geen moeite te doen voor een ‘grote dronkaard die een slecht leven leidt’.

Tussen oktober en december 1550 was Clemens te gast bij de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap in het Noord-Brabantse ‘s-Hertogenbosch. Deze paraliturgische

organisatie, verbonden aan de Sint-Janskerk, kon bogen op een van de meest vermaarde zangerskapellen van de Lage Landen. De rekeningen van de Broederschap tonen aan dat Clemens een motet voor zijn gastheren componeerde ‘ter eeren onser liever vrouwen’. Hoewel de archieven de naam van het werk niet vermelden, kan het 7-stemmige *Ego flos campi* als compositie in kwestie worden geïdentificeerd: het motet bevat immers een drievoudige homofone zetting van het motto van de Broederschap, ‘Sicut lilium inter spinas’ (‘Als een lelie tussen de doornen’ – een tekstfragment geplukt uit het *Hooglied*). Clemens moet erg genoten hebben van zijn verblijf in ‘s-Hertogenbosch, zo lijkt het, want het motet is sprankelend, boordevol vreugde. En de keuze voor zeven stemmen is uiteraard symbolisch te duiden, als verwijzing naar de zeven Smarten van Maria.

De omstandigheden die het overlijden van Jacobus Clemens non Papa omringen, zijn dan weer geheel gehuld in mysterie. Een motet van Jacobus Vaet heeft het over een gewelddadige dood, een andere bron meldt dat Clemens begraven werd in Diksmuide. Maar in geen van beide gevallen wordt het sterfjaar duidelijk vermeld. In een enkel stemboekje, echter, dat bewaard wordt in de Centrale Bibliotheek van de KU Leuven, staat het motet *Hic est vere martyr* geannoteerd als ‘Ultimum opus Clementis non Papae anno 1555 21 aprilis’. Deze vermelding, in combinatie met ander, indirect bewijsmateriaal, doet ons veronderstellen dat Clemens in dat jaar of het jaar daarop is overleden.

Het motet in kwestie was overigens Clemens’ tweede zetting van de betreffende tekst; het is een eenvoudig, maar ontroerend vierstemmig werk dat sterk verschilt van de vroegere, meer

dramatische zetting voor vijf stemmen. In het ultieme motet werd ook een tekstfragment weggelaten, dat duidelijk verwijst naar zijn oorspronkelijke inhoud als gebed tot Sint Sebastiaan. Ontdaan van die verwijzing, is de tekst veel beter van toepassing op Clemens’ eigen, persoonlijke situatie. Zou het kunnen dat de componist de vrome woorden van deze ingekorte tekst als zijn eigen grafschrift heeft verklankt, wetende dat zijn einde nabij was?

Het voorliggende programma maakt niet alleen deel uit van de feestelijkheden ter gelegenheid van Clemens’ 500e verjaardag, maar is tegelijk het resultaat van een samenwerking tussen de Cappella Pratensis en de Alamire Foundation – Internationaal Centrum voor de Studie van de Muziek in de Lage Landen (KU Leuven). In het kader van Joshua Rifkins Senior Fellowship aan de KU Leuven – ondersteund door de Alamire Foundation – werd ter voorbereiding van dit concertprogramma in een aantal laboratoriumsessies gewerkt rond de originele muzieknotatie. Deze sessies vonden plaats in het gloednieuwe Huis van de Polyfonie (site van Abdij van Park – Heverlee): een centrum dat een platform biedt aan musicologen en musici die samen een traject wensen af te leggen. Cappella Pratensis is bijzonder dankbaar voor de kans om gestalte te geven aan een van de allereerste projecten in dit Huis, waarvan de werking volledig in de lijn ligt van haar eigen visie en doelstellingen.

Stratton Bull

Vertaling: Sofie Taes, AMUZ Antwerpen

De Souter: een psalmboek

In 1526 verscheen in Antwerpen Luthers Duitse vertaling van de psalmen. Het was vermoedelijk deze vertaling die de Utrechtse edelman Willem van Zuylen van Nyevelt gebruikte voor zijn Nederlandse vertaling op rijm. Hij ontleende hiervoor melodieën aan Vlaamse of Franse chansons of aan fragmenten van bekende werken. Zo werd bijvoorbeeld op de psalm *Domine exaudi orationem meam* (*Hoort mijn ghebet o Heere / Mijn roepen wilt ontfaen*) de melodie van het gekende *Ghequetst ben ick van binnen* geplaatst. Deze Nederlandse psalmvertalingen werden in 1540 in Antwerpen door Simon Cock gepubliceerd als *Souterliedekens*. (Souter is de oudere vorm van het Nederlandse psalmboek of psalterium). Vermoedelijk gebruikte Clemens non Papa deze uitgave als voorbeeld voor zijn *Souterliedekens*. Tielman Susato gaf de psalmen uit als vierde tot zevende deel van de *Musyck boexkens*. Clemens gebruikte de ontleende melodiën als *cantus firmus* in meestal driestemmige composities bedoeld om uitgevoerd te worden in familiekring.

Johan Huys

Souterliedekens, 1540

Biografieën

Het vocaal-instrumentaal ensemble *Capilla Flamenca* (BE) ontleent zijn naam aan de 16e-eeuwse hofkapel van keizer Karel V. Vandaag wordt de vocale kern van vier mannenstemmen naargelang het programma of genre, met een *alta capella* (blaasinstrumenten), een *bassa capella* (snaarinstrumenten), een orgel of met meerdere zangers aangevuld. Uit het uitgebreide polyfone repertoire stelt artistiek leider Dirk Snellings, in overleg met vooraanstaande musicologen, unieke en grensverleggende programma's samen, waarin ontmoetingen met andere muziekgenres en de integratie van meerdere kunst disciplines een bijzondere plek krijgen. Opnames van het ensemble worden vrijwel zonder uitzondering hoog onderscheiden, onder meer met de Caeciliaprijs.

La Caccia (BE) ontstond eind jaren 1990 onder impuls van Patrick Denecker en heeft in zijn bestaan reeds talrijke projecten van uiteenlopende aard uitgewerkt en gerealiseerd. Nationale en internationale specialisten verleenden hieraan hun medewerking. Mediterrane passiemuziek uit de 15e eeuw, Franse chansons van Appenzeller en muziek rond het Brusselse Hof zijn enkele van de thema's die werden aangesneden. Enkele van deze programma's werden op cd uitgebracht, bij labels als Ricercar, Musica Ficta en Globe, waaronder Thomas Morley's *First Book of Consort Lessons*. Daarnaast verleent *La Caccia* ook regelmatig zijn medewerking aan concerten en opnames met andere ensembles zoals *Camerata Trajectina*, *Música Temprana* en *graindelavoix*.

Het vocale ensemble *Cappella Pratensis* (NL) is onder leiding van Stratton Bull een voorvechter van de muziek van Josquin des Prez en andere polyfonisten uit de 15e en 16e eeuw. Het ensemble combineert historische uitvoeringspraktijk met eigenzinnige programma's en originele interpretaties gebaseerd op wetenschappelijk bronnenonderzoek en artistieke uitgangspunten. De musici zingen uit facsimile-uitgaven van originele koorboeken op een grote muziekstandaard, zoals indertijd gebruikelijk. In januari 2012 verscheen een nieuwe cd met de vroegst overgeleverde polyfone dodenmissen uit de muziekgeschiedenis van Johannes Ockeghem en Pierre de la Rue.

Joshua Rifkin (UK) werkt als dirigent, pianist en klavecinist en brengt muziek van de 15e tot en met de 20e eeuw. Zijn opnamen en concerten met het Bach Ensemble stellen sinds 1987 een internationaal erkende maatstaf voor historisch geïnformeerde en muzikaal vitale interpretaties van de muziek van hun naamgever. Rifkin heeft als wetenschapper uitgebreid gepubliceerd, met name op het gebied van renaissance- en barokmuziek. Hij gaf wereldwijd gastseminaries, workshops en masterclasses op universiteiten en conservatoria, en bekleedt de functie van Professor of Music en Fellow van het University Professors Program van Boston University.

Scherzi Musicali

vr 04.05.12 / 20.00 / Kamermuziekzaal

Scherzi Musicali / Lagrime amare

Scherzi Musicali, het ensemble rond *enfant prodige* Nicolas Achten, veroverde in een mum van tijd een hoogsteigen plek binnen de oudmuziekwereld. Voor het programma *Lagrime amare*, met sopraan Marie de Roy en tenor Reinoud Van Mechelen trekken deze jonge musici alle registers van hun retorische en muzikale arsenaal open in repertoire van Domenico Mazzocchi, Stefano Landi, Luigi Rossi en Girolamo Kapsperger.

Romina Lischka © Lieven Dirckx / Sofie Vanden Eynde © Lieven Dirckx

wo 09.05.12 / 20.00 / Kamermuziekzaal

Romina Lischka & Sofie Vanden Eynde /

'En suite': Les Amusements du Roi

Romina Lischka en Sofie Vanden Eynde zijn rijzende sterren aan het muzikale firmament. Hun natuurlijke muzikaliteit is een zegen in de Franse suites voor viola da gamba en theorbo die hoogtij vierden aan het hof van Lodewijk XIV. Deze muziek balanceert tussen frivoliteit en diepgang, tussen joie de vivre en de weemoed die iedereen zich herinnert uit Alain Corneaus film *Tous les matins du monde*.

Concertgebouw Servies

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. Alle info over de tien deelnemende horecazaken op www.concertgebouw.be/servies.

Interparking
1300 parkeerplaatsen 'eerste rang'

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT

Provincie
West-Vlaanderen

BRUGGE

FLUXYS

MUZE
MUSE

Grensoverschrijdend netwerk voor klassieke en hedendaags klassieke muziek

DMorgen

Knack

Klara

COBRA

FOCUS | WTV